

Open Access & SUB

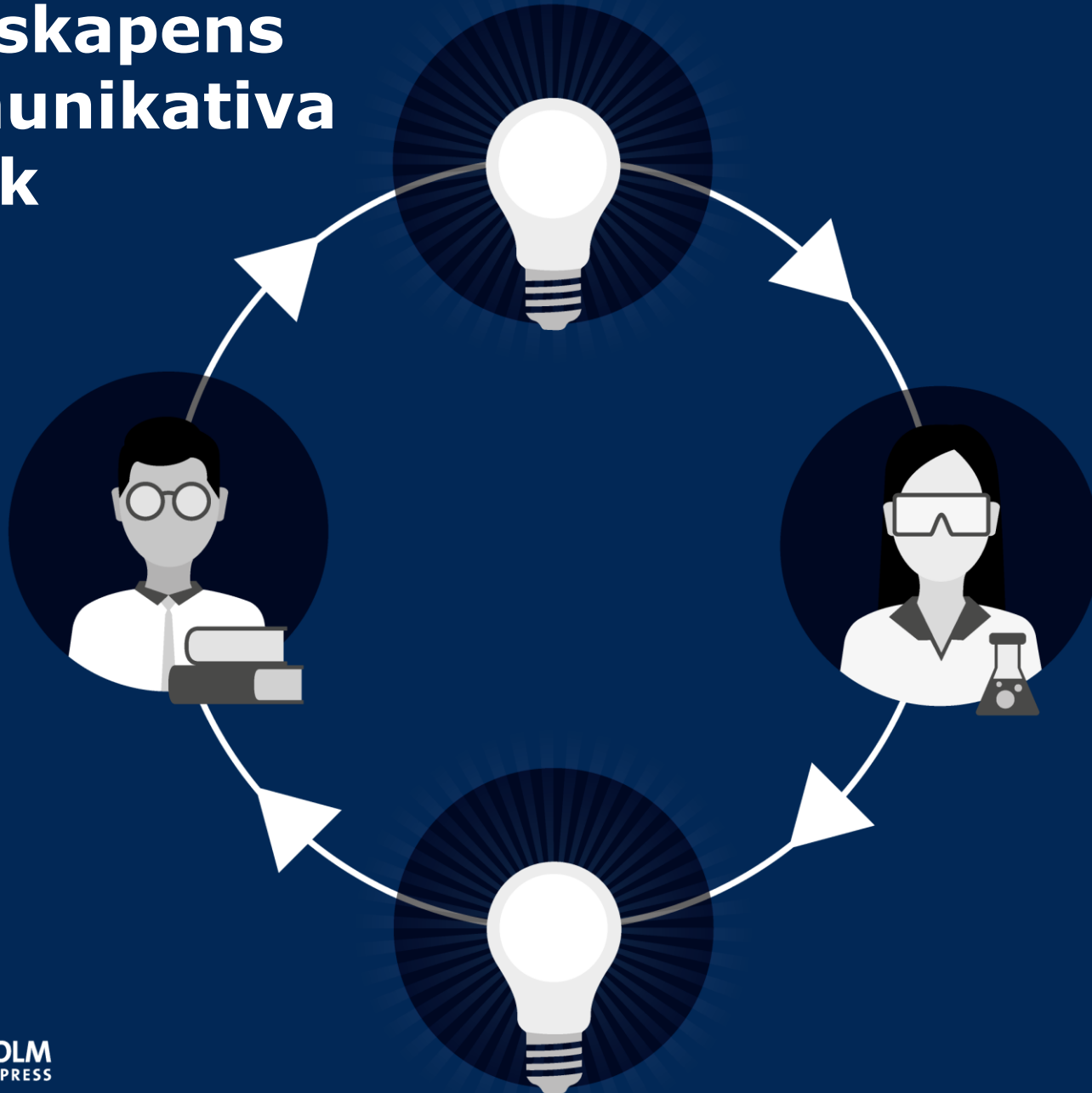
Sofie Wennström, Utredare, Avd. för Kvalitet

E-post: sofie.wennstrom@sub.su.se

Frågelåda för OA: openaccess@sub.su.se

Frågeforum: <http://forum.sub.su.se/org/stockholms-universitetsbibliotek/>

Vetenskapens kommunikativa praktik

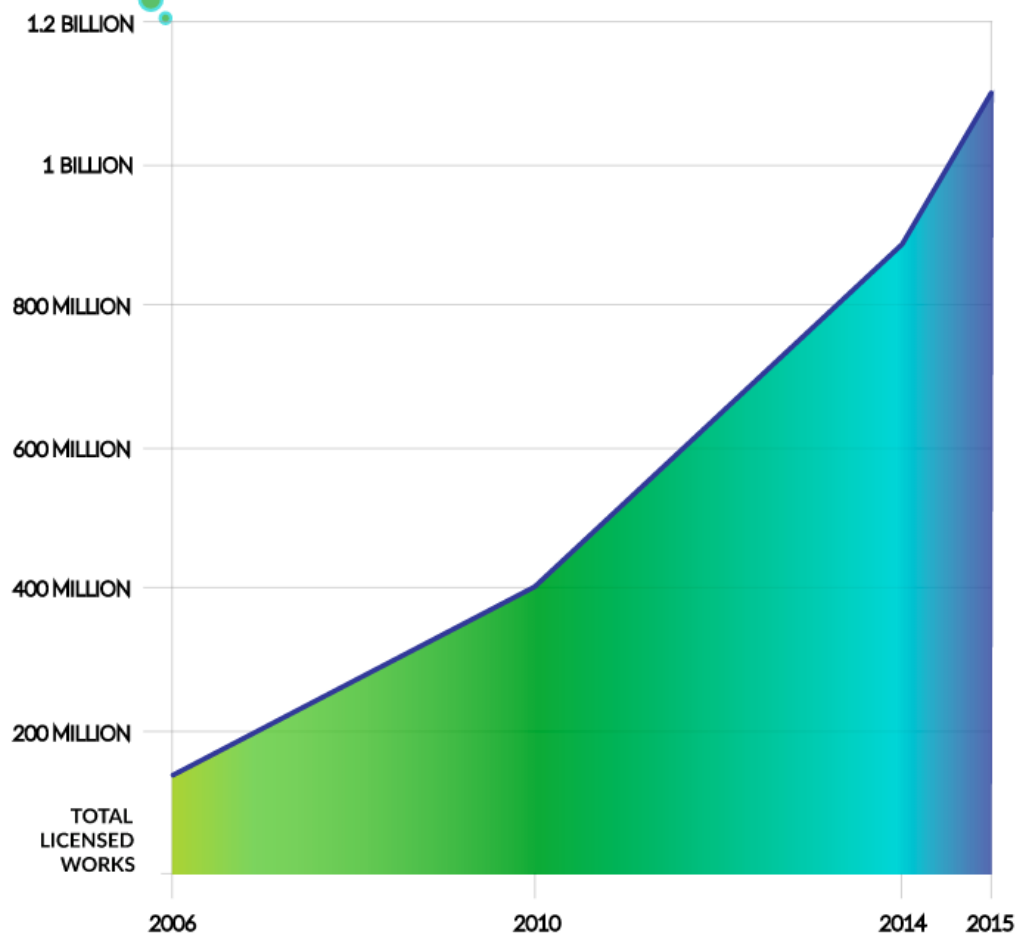

STOCKHOLM
UNIVERSITY PRESS

Open Access växer!

CC licensed works have nearly tripled in the last 5 years.

DOAJ DIRECTORY OF
OPEN ACCESS
JOURNALS

open
Open Access
Publishing in European Networks

CASPA

SHERPA/R·MEO

ROARMAP
Registry of Open Access Repository Mandates and Policies

- Skapades för att överbrygga ojämlikheter i informationstillgång (1990-tal)
- Rättigheterna till arbetet stannar hos författaren (CC-BY)
- "Sharing is caring", inte bara gratis nedladdning
- Tillgängliggörande av forskningsresultat
- **Vetenskapsrådets riktlinjer från (2010) 2017**
 - Horizon 2020 från EU
- Olika vägar till publicering – guld eller grön OA

Three "Layers" Of Licenses

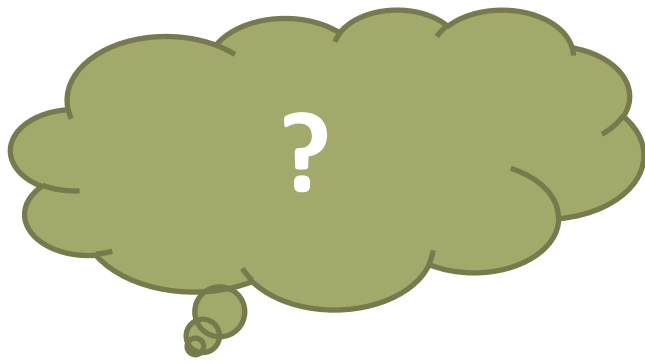
Guld eller Grön?

- **Guld open access**

- Direkt publicering (utan embargo) med CC-BY licens i tidskrifter (eller böcker)
- Med eller utan avgift (0-50 000 kr)
- Originalversionen går att dela på flera plattformar
- Hybridversion – i redan etablerade tidskrifter till högre avgift, men med kanalens övriga spridning och genomslag intakt

- **Grön open access**

- Parallellpublicering eller självarkivering i databaser (universitet eller andra aktörer)
- Oftast bara tillåtet i manusformat (pre- eller post-print)
- Ofta rörigt med licensavtal & embargo (pga. copyright på annat håll)
- Nästan alltid helt utan avgift (databaser kostar dock)

Vanliga frågor om OA från forskare

- Vem ska betala mina publiceringsavgifter egentligen?
- Hur hittar jag bra tidskrifter som publicerar OA?
- Vad betyder egentligen en publiceringslicens för mig?
- Varför kan inte alla tidskrifter få en "impact factor" eller komma med i norska listan?
- Måste det finnas så mycket riktlinjer och regler?
- Och många fler...

Nå ut med din forskning

- Inkludera alltid **länk (& DOI)** till ditt publicerade material – skapa sökbarhet
- Använd **ORCID** för att identifiera dig
- **DiVA** för mätning – men också för spridning!
 - Sökprioritet
 - Permanent länk (URN)
- Publicera Open Access
- Välj strategiskt
- Kontrollera kvalitet
- Norska registret & Indexering
- Samarbeta internationellt

Choose the right journal for your research

Användbara länkar

- <http://www.kb.se/openaccess/> - nationell portal för OA
- [VR:s riktlinjer om OA](#)
- <https://stateof.creativecommons.org/2015/> - rapport om open access för 2015
- <https://stateof.creativecommons.org/report/>
- <https://doaj.org/> - OA-tidskrifter
- <http://www.oapen.org/home> - OA-böcker
- <http://roarmap.eprints.org/> - håller reda på finansiärer
- <http://www.orcid.org> - registrera forskar-cv
- <http://su.diva-portal.org/> - parallellpublicering
- <https://su.figshare.com/> - öppen publicering utan avgifter
- <http://thinkchecksubmit.org/> - riktlinjer för författare
- <http://www.lingoa.eu/> - tidskrift som skiftat till OA trots förlaget
- <https://www.openlibhums.org/> - exempel på initiativ inom humaniora

Bilder att visa i mån av tid...

- **Traditionell publiceringsmodell**

- Författaren gör jobbet och får erkännande
- Förlaget behåller copyright, säljer innehållet och fördelar (tar) vinsten
- Distribution till abonnenter eller köpare
- Forskningen fast bakom en betalvägg

- **Open Access publiceringsmodell**

- Författaren gör jobbet och får erkännande
- Förlaget tillgängliggör och distribuerar med målet att alla ska kunna hitta och läsa
- Distribution till vem som helst med dator
- Öppet tillgänglig forskning för kunskapsbyggande

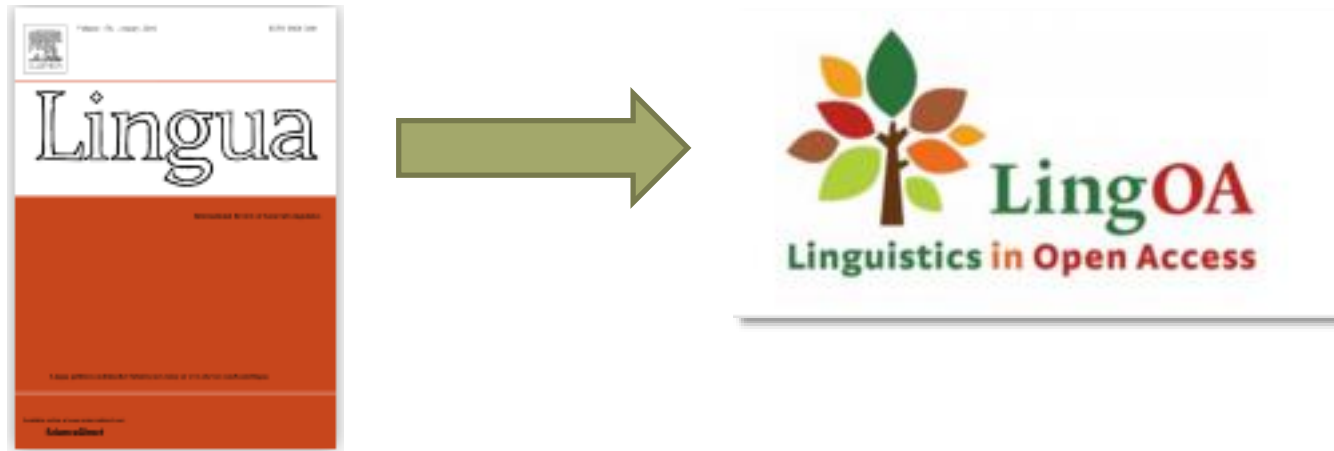

Vad kostar OA egentligen?

- Allt från 0:- till 50 000 SEK per artikel
- Kostnaden bestäms av förlag
 - Relaterat till servicenivå, teknisk plattform och kanalens trovärdighet på marknaden
 - Guld eller hybrid OA
- Universitetets strukturer (DiVA, Avd. för Forskningsservice)
- Rabatt till vissa kanaler (se bibl. webb)

Open Access i förändring

- Var går det egentligen att publicera sig OA?
- Varför kostar det ibland pengar?
- Vad är viktigt att tänka på?
- Böcker då?